

ZGODNJA DANICA. KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 27. vel. travna. 1892

List 22.

Duhovne spoštujte.

Mene je močno pretreslo, ko sem bral v velikem ameriskem časniku spis s tukaj postavljenim napisom: morebiti pri tebi tudi ne bo brez vtisa, ljubi čitatelj, ako prebereš naslednje verstice. Tako-le piše:

Kar koli je v službo Božjo posvečeno, je Bogu posvečeno, torej pravimo, da je sveto. Drug je pomen besede „svet,“ ako pomeni toliko kakor čist, brezgrešen, Bogu ljub in drag. V tem pomenu ne more nobena stvarina sama na sebi biti sveta; imenuje pa se sveta, ako je Bogu posvečena. Tako je Bogu posvečena oseba, sveta oseba, tudi ko bi njeno življenje ne bilo sveto; to se pravi, ker je oseba ali reč Bogu posvečena, mora tebi biti sveta, to je, nedotakljiva je tebi postala s posvečevanjem. Svete osebe so tiste, ktere so po svetih posvečevanjih ali po storjenih redovnih obljubah Bogu posvečene, to se pravi, Bogu so darovane, svete so v svojem stanu, v svoji posvečeni osebi, ako bi tudi v svojem življenji ne bile svete; svete morajo tebi biti, to je, vari se: roko nad nje stegniti, — nedotakljive so ti.

Zato se po postavah sv. Cerkve take osebe, mašniki in redovni ljudje, ne smejo izročevati posvetni sodbi, dokler jih cerkvena sodnija ne spozna za zadolžene.

Zato, ako se je zgodilo, da so duhovni zašli v kako hudodelstvo, so bili poprej — saj po zunanem načinu — svojega značaja, svoje časti oplenjeni, predno so bili svetni kaznujoči oblasti in sodbi izročeni. Rekel sem pa: po zunanem, po podobí, ker duhoven je „mašnik na vekomaj:“ sej posvečenje mu vtisne nezbrisljivo znamenje v dušo, kakor sv. kerst pri kerščenju. Slišimo

govoriti o „dobrih duhovnih“ ali o „slabih duhovnih.“ Njih dobro in njih slabo pa ni v Bogu posvečeni osebi, ampak v njih življenji: zato mora tudi tebi celo oseba slabega mašnika, slabe redovne osebe vendar biti sveta, nedotakljiva. Ako si to razumel, bodeš tudi lahko razumel, da je svetoskranstvo (sacrilegium) Bogu posvečeno osebo silovito napasti, tepsti ali celo ubiti.

Pripoveduje se, kako je pred kacimi 50 leti neki duhoven, najberže kak zgubljen revež, ubožen in bolan lazil po Pensilvaniji v Ameriki in je pri pokojnem patru Galicinu prosil za sprejetje. Le-ta ga je zarad pomanjkanja prostora spravil k nekemu sosedu, in je naročil, da naj ga oskerbljuje ter obljubil, da bo vse zanj plačal. Tem ljudem pa je postal omenjeni čudni duhoven silo zopern in ko ni bilo o. Galicinu pričujočega, so ga pognali iz hiše. Oče Galicin gre precej, ko se domú verne, v tisto hišo in zažuga jim: „Božje maščenje po prišlo na vaji; nobeden vaji (mož in žena) ne bo umrl v postelji.

Kmalu potem so našli truplo žene nedaleč od hiše zmerznjeno na polji, v gozdu pa kosti moževe, ki so ga bili volkovi požerli. Kakor se vidi, je Bog odločil posebno maščenje za take, ki se pregreše proti osebam, ki so njemu posvečene. Slučaji, da katoličani, ki se zoper Bogu posvečene osebe hudo pregreše, morajo brez ss. zakramentov umreti, so tako pogosti, da bi bilo misliti, to mora biti takó, ali da to je pravilo. To več srenj v Ameriki lahko poterdi.

V Amerikanskem „Wandererji“ od 5. dec. 1891 je še več pisanja o tem, kar prihranimo za drugi pot: za danes bodi to zadosti tistim, ki vere niso še čisto zaverгли, in jim je mar, da bi si rešili dušo, ker veliko greše ali so greši



zoper mašnike katoliške cerkve. Ne le mašniki, ampak tudi mnogi izmed mladine so tako pohujšani iz govorjenja, pisanja in obnašanja odraščanih, da nimajo nič več spoštovanja do duhovskega stanja. Ako pa tako strašne šibe zadevajo tiste, ki greše zoper navadne posvečene osebe, koliko hujše bo še le za tiste, ki se zaletujejo s strupenim peresom ali z brezbožnim jezikom celo v naj višji cerkvene dostojanstvenike, ali naravnost v naj višega namestnika Kristusovega samega na zemlji. (Dalje nastl.)

Stara Božja pot Marije Device v nebo vzete

na Dobrovi pri Ljubljani.

Spisal Anton Lesjak, dobrovski kapelan.

(Dalje.)

Ali pa ni bila potrata in šopirnost zidati toliki farovž? Ne: to je bila potreba časa. Kako mnogoštevilno je bila božja pot v tistem času obiskovana, nam je razvidno iz nekega zapisnika, katerega je g. Zupanec sestavil. V dotičnem zapisniku pravi Zupanec najprej, da so že od nekdanj pobožni romarji z velikim zaupanjem na tem kraju Marijo častili in mnoge milosti dobivali. Potem pravi: „Kaj pa naj rečem še-le o sedanji gorečnosti Marijinih častilcev, ko se je pozidala tako veličastna cerkev, razširilo se pokopališče, vzdignil mogočni zvonik skoro s samimi milodari božjepotnikov! Skoro neštevilna množica ljudstva prihaja tu sem, da povasti nebeško Kraljico.“ Iz nekaterih duhovnij so prihajali romarji kar s procesijo. Tako so prihajale leto za letom procesije iz Št. Vida, Šore, Polhovega gradca, Brezovce, Preserja, Iga in Šmarija pod Ljubljano. Posebno ljubezen do dobrovske Matere Božje je imelo tudi v tej dobi meščanstvo ljubljansko. V tem kratkem času med „šmarnimi mašami,“ v teku 24 dni, je bilo samo obhajancev nad deset tisoč: ss. maš je bilo opravljenih v prošnjo ali zahvalo nad 250. Pri rokah mi je star zapisnik. Iz tega zapisnika je razvidno, kako številno so tudi čč. gg. duhovni prihajali le-tu sem na božjo pot. Naj navedem v naslednjem izkazu, koliko sv. maš je bilo opravljenih nekatere dneve med „šmarnimi mašami.“ Tako je bilo darovanih l. 1754:

Dne 15. avg.	17 ss. maš.
.. 18. ..	14
.. 20. ..	12
.. 22. ..	10
.. 23. ..	6
.. 24. ..	10
.. 25. ..	14

Dne 26. avg.	7 ss. maš.
.. 27. ..	8
.. 28. ..	6
.. 29. ..	21
Dne 1. sept.	12 ss. maš.
.. 3. ..	16
.. 5. ..	21
.. 6. ..	9
.. 7. ..	9
.. 8. ..	13

Kakor je razvidno, je bilo nekatere dneve celo po 21 ss. maš: zato je verjetno, kar piše Valvazor, da je bilo ob njegovem času nekatere dneve po 20—26 ss. maš opravljenih. Pa tudi med letom so večkrat prihajali ptuji duhovni, kakor je razvidno iz zapisnikov. Sedaj nam je jasno, zakaj da je g. Zupanec zidal tako velik farovž. Ker je bilo treba po dvanajst in več spovednikov prenočevati, je bilo treba velicega prostora. Poleg tega so pa dobivali v farovžu prenočišče vsi bolj imenitni božjepotniki, ali kakor Zupanec piše: „die adeligen Wallfahrer.“ To so bili pač zlati časi za dobrovsko božjo pot! Lepo je cvetela ta Marijina cvetlica in Marija je obilne milosti delila svojim vernim otrokom.

§ 5. Božja pot za nekaj časa uvéne, pa se zopet ozivi in okrepi.

„Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo, med tvojim in njenim zarodom,“ — tako je napovedal vsegamogočni Stvarnik že v rajju. Zares, skozi vsa stoletja se je zaganjal ta sovražnik kakor zoper sv. Cerkev sploh, tako zoper častivce Marijine še posebej. Perve tri stoletja je hudobni duh šuntal kralje in cesarje, da naj s sito zatarejo otroke Marijine, a ni se mu posrečilo. V naslednjih časih si je izmislil nove napade. V drugi polovici preteklega stoletja je s strupenim duhom navdihnil nekatere pisatelje, najprej zunaj naše ljube domovine. Ti so kmali preploveli svet s svojimi hudobnimi spisi in s tim so svet okužili. Žal, da se je pridervila ta strahovita in nesrečna burja tudi v našo ljubo Avstrijo. Posmodila in zaterla je toliko lepih Marijinih cvetic, ki so na duhovnem polju tako lepo rasle in prijetno dišeče cvetele. Nastopili so zares žalostni časi. Koliko samostanov je bilo zatertih, koliko duhovnih zavodov pokončanih in koliko cvetečih božjih potov je bilo ne le zapuščenih, temveč celo razdanih in popolno razrušenih! Tacih žalostnih spominkov nam kaže še današnje dni naša ljuba domovina veliko. Zaterta in razdjana je bila takrat sloveča božja pot na Sveti Gori pri Gorici, na Svetih Višarjih itd. Na krajih, kjer je donela doslej slava Mariji, na krajih, kjer so se doslej v nemala serca kerščanska

za krepostno in brezmadežno življenje, je nastalo razdjanje in puščava.

Brez dvoma bi bila tej osodi zapadla tudi božja pot na Dobrovi, ko bi ne bila božjepotna cerkev ob enem tudi — farna cerkev. A brez vseh znamenj pa ta vihar tudi mimo dobrovske božje poti ni šel. Zahvalne spominske podobe in podobice z napisi so bile s cerkvene stene krog oltarja odstranjene, darovane vrednostne reči poprodane, studence za oltarjem, „Marijin studenček,“ podert in shodi, če ne naravnost prepovedani, pa vsaj zabranjevani. Saj so bili celo Sijonski čuvaji v tedanjih državnih semeniščih tako vzgojeni in s strupenim duhom tedanjega časa navdahnjeni, da so vedoma ali nevedoma veliko dobrega zanemarjali ali celo zatirali.

Hvala Bogu in naši ljubi „Gospej v Leščevji!“ Pri vseh teh neugodnostih so častivci Marijini še vedno prihajali na božjo pot, če tudi ne tako slovesno, ne v obilnih procesijah: vendar le posamezno, so nebeško Kraljico v mnogoterih nadlogah prosili pomoči, pa jo tudi kakor nekdanj v obilnosti prejemale in so se njej zato tudi hvaležne skazovali.

Nesrečna, vse lepo in dobro pokončevavna burja je polagoma pojenjala: za vse dobro vneti dušni pastirji so začeli Marijino slavo in pomoč na novo razglaševati, otroke k Materi vabiti. Za časa delavnega in razumnega č. g. župnika Jožefa Poklukarja je božja pot precej oživila. Napravil je pri cerkvi dokaj novih reči. V njegovem času je nek dobrotnik iz Ljubljane podaril za veliki oltar šest velicih svečnikov. Bili so ti svečniki leta 1845 izpostavljeni na deželni razstavi. Najlepši spominek pa si je blagi gospod postavil s tem, da so po njegovem prizadevanju l. 1841 farani s prostovoljnimi doneski napravili nov veliki zvon. Zvon tehta nad 40 stotov in je stal z vsem skupaj 3300 gld. Vlił ga je zvonar Anton Samasa v Ljubljani. Zvon ima več napisov: „Mariji Devici dobrovska fara;“ „Moj glas naj poje — Ime Marija Tvoje;“ „Češena Marija!“ Zvonik je bil začetkom tega stoletja z bakrom pokrit. V njem visi sedaj čvetero lepo ubranih zvonov. Njih glasi so: B es g b. Zvonenje dobrovsko je dobro znano po svoji ubranosti in milobi. Posebno mogočno pa doni in se razlega na daleč okrog veliki zvon. Naj bi pač miloba njegova ganila in pretresla še marsiktero versko-mlačno ali zaspano serce! — Č. g. J. Poklukar je tudi ustanovil šolo in se zanjo veliko trudil.

(Dalje nasl.)

Modroversko kermilo zdrave omike.

(Dalje.)

IX. Poglavlje.

O cerkveni veljavnosti v verskih rečeh.

6.

Nezmotljivost je ena, kakor je njen vir eden in isti Duh Božji. Verske določbe samega papeža so torej iste veljave kakor določbe zbrane cerkve, t. j. škofov s papežem vred: zato imajo tudi oboje isti predmet in isti obseg: razodenje božje, le njegove verske in nravske resnice in to, kar se z njimi vjema ali jim nasprotuje. Druge vede niso predmet cerkvene nezmotljivosti.

7.

Prednost cerkvenemu glavarju podarjena ne ovira, ne krati drugim škofom apostoljske oblasti, ne na cerkvenem zboru, kjer so deležniki nezmotljivosti, ne po njih škofijah. Kristus je vsem apostelnom rekel: „Pojdite in učite vse narode...“ In zares so škofje po svojih krajih marsiktero krivo vero obsodili in zaterli pred znanjem in rabsodbo papeževo.

8.

Cerkev si lahko predstavljamo v dvojem stanu: ali je zbrana v zboru, ali je raztresena. V obeh lahko razsojuje razpore in pravde vstale zavoljo vere: v vsakem so njeni rabsodki enake veljave, ker je cerkev vedno ista „ktere peklenške vrata ne bodo zmagala.“*

9.

Cerkev določuje o veri na več načinov: 1. v občnem zboru, kateri jo nazočuje: 2. v posebnem zboru, kader njegove določbe poterdí cerkev: 3. po papežu, kader učijo s katedre (glej VII. 16: 4. po vsakem drugem škofu, ki overže zmoto, v njegovi škofiji razširjeno, ako zvejo sobratje njegovo rabsodbo in je ne overžejo.

10.

Občni zbor, postavno zbran in veršen po cerkvenih zakonih, nazočuje vesoljno cerkev in v tej lastnosti ima svojo veljavnost neposrednje od Boga. Vsi mu morajo poslušni biti od škofa do posameznjaka, od cesarja do prosjaka, ne samo zastran določb verskih resnic, temuč tudi nravskih. Orod in glasnik je sv. Duha: zato je treba njegove določbe čislati kot sam sv. evangelij. „Ker se s srcem veruje v pravičnost, z ustmi se pa priča v zveličanje, priznavam, da

* Portae inferi non praevalent adversus eam. Matth. 16. 18.

štiri zборе tako sprejemem in častim, ko štiri knjige sv. evangelija. Jednako častim peti zbor,“ piše sv. Gregor Vel.

Quia corde creditur ad justitiam, ore autem fit confessio ad salutem, sicut s. evangelii quatuor libros, sic quatuor concilia suscipere et venerari me fateor. Quintum quoque concilium pariter veneror. S. Greg. Magnus.

11.

Sklepom občnega zbora ne pritisne raztresena cerkev gotovosti in nezmotljivosti s tem, da jih sprejme in odobruje: s tem le priča pravilnost zborovega veršenja. Raztresena cerkev ne sodi zbrane cerkve: prva in druga je ena in ista cerkev, v raznem stanju si mišljena.

12.

Občni zbor se utegne praviloma sklicavati, pa nepravilno versiti. Če je taka, ga lahko poznejši zbori popravijo, tudi v verskem predmetu. Določke Riminskega in družega Efeškega zbora so poznejši zbori popravili zato, ker se je v njima kratilo slobodno glasovanje.

13.

Občni zbori so prevelike koristi in v neklih okoliščinah se smé reči, celo potrebni: ali nikakor tako neobhodno, da se brez njih ne bi dal zatreti noben razpor. Cerkevna zgodovina kaže malo krivih vér, zaradi katerih je bilo treba občnih zborov: veliko več se jih je obsodilo in zaterlo na svojem mestu, piše sv. Avguštin.

Quasi nulla haeresis aliquando sine synodi congregatione damnata fuit: cum potius rarissimae inveniantur, per quas damnandas necessitas talis exstiterit: multoque sint incomparabiliter plures, quae ubi exstiterunt, atque inde per ceteras terras dividendae innotescere potuerunt. S. Augustinus.

14.

Cerkvi ni treba biti zbrani k določbi, ako je raztresena, pa zložna v pobijanji novih zmot, gre ji brez prideržka poslušnost vseh njenih otrok, ker je steber in terdina resnice.^{*)} Domišljati si, da ji gre prednost nezmotljivosti samo na občnih zborih, se pravi preveč skerčiti obljube, ktera obseže vse čase: je pomota v vernosti. Saj Jezus Kristus ni rekel k aposteljnom: „Le na zboru sem z vami: temuč z vami sem vse dni konca sveta.“

15.

Poseben ali krajni zbor, pravilno zbran in tudi versen se more popraviti po obilnejšem zboru in pred vsem po občnem, ne samo v zadevah zastran vere. Ker krajni zbor ni zastopnik vesoljne cerkve, utegne v zmoto zabresti. Tako so

zbor, pozvan po sv. Ciprijanu zavolj prekerščevanja, popravili poznejši zbori.

16.

Razsodbe posebnega zbora v verski tvarini dobijo moč in veljavo nepopravljive razsodbe vesoljne cerkve, kadar že znanim, raztresene cerkve ne ugovarjajo. Nevesta Jezusa Kristusa, ktera se imenuje resnica, ne more priterditi zmoti z molčanjem.

(Dalje nasl.)

† Martin Skubic.

(Gorečemu dušnemu pastirju v spomin.)

(Dalje.)

Leta 1874 je dobila cerkev nove orglje. Naredil jih je mojster g. France Goršič v Ljubljani. Delo je za tisto dobo krasno in še sedaj prav dobro ohranjeno. Maloktera fara na Kranjskem se more ponasati s tako mogočnimi orgljami. Imajo 24 pevajočih spremenov in 4 sklepnike. Stale so do 5650 gld.

Leta 1876 je prejel rajni g. Skubic za farno cerkev od neznanega dobrotnika podobo Žalostne Matere božje, naslikano od umetnika g. Franketa. Le škoda, da ni bilo cerkveno predstojništvo poprej poprašano, kakšna bodi podobi velikost, da bi se bila mogla primernejše v cerkvi postaviti.

Leta 1878 je bil za Veliko noč postavljen novi božji grob. Izveršil ga je Janez Gosar iz Dupelj; dekoracijo ali ozaljšavo je slikal g. A. Jebačič, dekoracijski slikar v Ljubljani. Obojno delo je stalo 900 gld.

Istega leta so se postavile na korih bronsirane mreže iz vlitega železa. Delo je oskerbela nekdanja knez-Auerspergova livarna na Dvoru pri Žužemberku za 600 gld. Pri tej priliki opomnim, da ima ribniška cerkev razun kora za orglje in pevce tudi še nad stranskima ladijama posebna, odperta kora, ki segata prav do povprečne ladije. Podobna sta galeriji, in zato po mnenju cerkvenih umetnikov kazita ne le s cerkvenega, ampak tudi z umetniškega stališča drugače v lepi renesanci zidano cerkev. Če sem prav zvedel, se je takima koroma dolgo upiral tedanji dekan gosp. Ignacij Holzapfel; a naposled se je moral udati mogočnemu vplivu načert izdelujočih krogov. Tudi gosp. Skubicu stranska kora nista ugajala. Da jima je odvzel kolikor mogoče posvetni značaj galerij, ja je z zadnjim korom enako omrežil, kakor sem že omenil. Stranska kora sta navadno zaperta, ker je cerkev dovolj prostorna; le do desnega imajo ključce nekteri terzanje in gospoda. Samo pri posebnih priložnostih, kakor o misijonu, o birmi, o novi maši itd., ko se shaja preobilo ljudstva, se tudi levi kor odpre, da se izogne gnječi.

Leta 1880 je dal g. dekan poslikati prezbiterij. Delo je na presno izveršil sloveči slikar Janez Wolf (r. 1825 † 1885). Na okroglem oboku vidiš presveto Trojico; pred njo pa ob vsaki strani prelepo skupino angeljev, ki obdajajo trojedinega Boga. Na stranskih stenah prezbiterija so slike štirih evangelistov ter podobe Mozesa in sv. Janeza Kerstnika v naravni velikosti, slikane na zlati podlagi. Niže pa so v okroglih medaljonih dopersne slike cerkvenih očetov: sv. Ambroža, sv. Avguština, sv. Hijeronima in sv. Gregorija. Slike so mojstersko izdelane; le zvezdnato nebo

*) Ecclesia Dei vivi, columna et firmamentum veritatis. 1. Tim. 3. 15.

na križnem oboku je nekoliko preživo. Za dekoracijsko ali olepševalno delo je imel Wolf seboj g. Antona Jebačina. Wolf je dobil za svoj trud 1100 gld; vse delo je stalo 2300 gld. Ob enem je bila takrat tudi ladija primerno pobeljena, oziróma prebarvana. 23. nedeljo po Binkoštih imenovanega leta je gosp. dekan slike blagoslovil ter razložil v pridigi njih pomen.

Naj na tem mestu pristavim, da je slika Matere božje brez madeža spočete, ki kinča v adventu veliki altar, tudi Wolfovo delo.

V spomin na „misijon.“ kateri se je obhajal, kakor smo že povedali, l. 1883, dal je gosp. Skubic l. 1884 napraviti veliki zvon, „misijonski zvon“ imenovan. Do tedaj so imeli namreč v Ribnici samo tri zvonove, merliškega seveda izvzemši. Preprosto dotodanje zvonilo nikakor ni bilo več primerno veličastni cerkvi z dvema zvonikoma. Novi zvon z glasom A je vžil zvonar Albert Samassa v Ljubljani. Tehta 53 starih stotov in 71 funtov, ter je veljal 4792 gld. Le škoda, da je njegov glas skoraj Ais in premalo močan: človeku se dozdeva, da bolj brenči, kot buči. Zvonilo je sedaj septimni akord od A dura (A. Cis. E. G.).

V tem času je bila kupljena tudi svetilnica pred sv. R. Telesom od pasarja g. Leopolda Tratnika v Ljubljani za 275 gld in težki svečniki iz livarne g. Alberta Samassa. (Dalje nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Z Dunaja. (Za botre in birmance kaj.) Zelo je v navadi, da podari birmski boter svojemu birmancu kako reč v spomin, ktera naj ga celo življenje spominja na srečni dan, ko je bil z maziljenjem s sveto krizmo in pokladanjem škofovih rok poterjen v veri v križanega Odrešenika. V tej zadevi bi si dovolil opomniti, da naj se vse odvrča, kar bi bilo neprimerno in prenapeto; bahaška in predraga darila bi brez vsega pomislika čenil kot razžaljiva za spodobnega birmanca in njegovo družino, ako vedó pravi pomen in imenitnost sv. birme. Tako vzvišeno in sveto delo ne sme nikoli v to služiti, da utolaži ošabnost, tem manj, ker je največkrat združeno s prevelikimi in nadležnimi stroški. Jaz sem tega mnenja, da naj se brez izgovora odpravijo presiljena, nečimerna in predraga darila. Koristno je n. pr., ako premožniši boter ubožnemu birmancu napravi kaj spodobne obleke, ako ga oskerbi s šolskimi potrebščinami itd. Iz bahaških velicij daril pa zraven družih neprilik lahko nastanejo večkrat tudi dolžnosti, ki so premnogokrat silno mučne in kdor v to privoli, pripisati si mora pogostokrat težke in velike stroške. Tudi se prigodi, da nastane, ako isti birmski boter raznim birmancem (kakor se mi večkrat naznanjuje) različne darove daje, velika nevošljivost, rekel bi, nekako sovraštvo med birmanci in njih starši. Zelo pregrešno je, birmance po kerčmah pasti in napajati, da čisto pozabijo na milosti sv. Duha, ki so jih ravnokar prejeli.

Velikokrat so botri in botre v zadregi, kaj naj birmancem nakupijo; dostikrat izvolijo čisto neprimérne stvari. Ne mislim sicer tukaj botrom prigovarjati, ktere darove naj birmancem nakupijo, ker vena, da se morájo največkrat ravnati po potrebah in željah staršev in birmancev; vendar naj si spodobno dovolim

jih poprositi, da naj nikar ne pozabijo pri nakupovanji daril kupiti tudi dobro, v čisto katoliškem smislu pisano knjigo. Resnično, to bi bilo prelepo in prav veliko vredno darilce. Dobra knjiga je in ostane najboljši, najzvestejši prijatelj in svetovalec ne le birmancu, temveč tudi njegovim sorodnikom, res, vsakemu, v kogar roke prilično pride. Dobra, katoliška knjiga je nekak zavétnik, h kateremu more pribežati v žalosti in v veselji; uči nas, opominja nas, kaže nam pot, po kateri naj bi hodili do onega trenutka, ko usahne naše umerljivo telo. Kolikokrat so me dobre knjige v terpljenji že potolažile, koliko zadržó najvažnijih vprašanjih življenja so mi že razvozljale, kako močno so naine vplivale ter me vodile k Kristusu in njegovi sveti Cerkvi! Marsikteri boter je pripravljen, svojemu birmancu versko knjigo kupiti, če bi se mu le kaka prav pripravna pr poročila. (Za slovenske birmance imamo na zbiru raznih lepih molitvenih bukev, za berilo pa so med drugimi zlasti dobre za življenje „Drobtinice“ in marsiktere druge, za naj manjši pa je kakor nalašč „Stezičica“ z mnogimi molitvicami in podobo sv. Alojzija na čelu, na koncu pa s kratkim življenjem tega svetnika (v Katol. bukvarni po 10 kr.), ki se pa lahko da lepo vezati.) Za birmance nemškega jezika sta Kollas in Brändle spisala nauk o veri in čednosti, ki je precej velika knjiga, neizrečeno lepo, vzajemno in umljivo pisana, prav pripravna za stare in mlade ljudi. Knjiga je, kakor sem se že sam natančno prepričal, pravi družinski zaklad; povsod jo le hvalijo. Ker pa imam kot lajik vzrok, svoji osebni sodbi popolnoma nič ne zaupati, navedem v dokaz za rabljivost te knjige le to, da jo je preč. g. o. Fr. Jenker, iz Jezusove družbe, močno priporočal pri šmarnicah v Bernski stolnici. V primeru s sodbo tega veleučnega, znanega Božjega služabnika, bi se mi prederzno zdelo pisati obširno priporočilo za knjigo, ki je splošno znana kot dobra in priporočevanja vredna.

Ivan Iderski *Repic*.

Iz Prjedora v Bosni (Zvonček sv. Jožefa.) V siromašni cerkvi sv. Jožefa se obhaja letos prvi pot velekoristna in milo-ljubka majnikova pobožnost v večjo slavo Božjo in čiščenje deviške Božje Matere — Marije Device.

Nad oltar, jedini-glavni, je postavljena slika, v pozlačenem okvirju, obdana z belo cvetlično tančico, po kateri so razverstene umetne cvetlice; oltar in stene okoli njega so okinčane in oblečene, vkusno z razne barve tkanino, venci in šopi cvetličnimi, poslednji domačega izdelka in rasti.

Slika brezmadežne Device je popolno posneta po oni, ki se časti ko Kraljica presv. rožnega venca v dolini pompejski, v južni Italiji, katera po mnogih milostih in čudežih daleč slovi. Ta podoba pa je izposojena cerkvi za ta mesec.

P prvi dan Marijinega meseca majnika, letos nedelja, se je začel s slovesno službo Božjo; pred in med službo Božjo so gromeli topiči oznanovaje katolikom, pa tudi razkolne cerkve kristijanom in mahomedcem, da se ta mesec v rimo-katoliški cerkvi osobito časti deviška Mati Jezusova, Mati Božja.

Zopet se je vprašalo: „Šta svetkuju danas katoliki?“ Kmaló se je razvedelo: „Ovaj mesec osobito štuju (časté) katolici Bogorodice“ (to so rekli razkolniki) „ovaj mesec slavijo katolici Majko Isavo“ (govorili so mahomedci.) Razkolni kristijani navadno

rekó Materi Božji — sv. Božji porodnici — „Bogorodica.“ Mahomedci jo cenijo za vedno devico „Márjam — Mater Isa — Jezusa; se vé, da ne v pravem pomenu in istini, kakor katoliški pravoverni kristijani, pa tudi kerščani razkolne iztočne cerkve.

So pa tukaj šmarnice v cerkvi vsaki dan ob šestih v jutro. Pervo je „sv. misa“ (maša), po tem desetek sv. rož. venca, lavret, litanije. Predčitanje iz šmarnične knjige; naposled blagoslov z Najsvetejšim. Jeli-te, kako prav in pomenljivo je to, da se celi cvetlični mesec majnik še osobito časti najlepša nebeška cvetlica — Marija Devica. In zopet se časti v sadu-zrelem mesecu oktobru Mati Božja rožnovenška Kraljica. — Iz te najlepše cvetlice je izšel najboljši sad — Jezus Kristus, odrešenje, življenje in zveličanje naše.

Dobila je uboga cerkev sv. Jožefa tukaj blagodušni mili dar od bratovščine presv. Rešnjega Telesa iz ljube katoliške Slovenije, iz slavne biskopije Ljubljanske, 50 glđ. za novi dostojni tabernakelj — stanico živega in osebnega Boga-človeka-Jezusa Kristusa v presv. Zakramentu oltarja. Hvala Bogu!

Mili dar za sv. Križev pot, kateri je v Ljubljani naročen in bode kmalo poslan in postavljen v cerkev, v veliki blagor živim na tem svetu in ubogim dušam v čistilišču (vicah), v večjo slavo Božjo, lepoto cerkve in veliko zasluženje blagemu dobrotniku in vsem dobrotnikom te cerkve. Hvala Bogu!

Mili darovi bogoslužne cerkvene obleke in tkanine za dostojni nebes presv. Rešnjega Telesa, kadar se slovesno nosi v procesiji, podeljeno še v lepem starem blagu od častitih cerkev: presv. Trojice in sv. apost. Jakoba v Ljubljani. Hvala Bogu!

Dobrodelni dar za dva trojedna svečnika s šesterimi svečami na tabernakelj, „kanontable“ in druge drobneje reči, iz katerih se bode napravilo za olepotitje ubožne cerkve sv. Jožefa. Za vse te darove in denarne milodare, za zidavo dostojnije hiše Božje Hvala Bogu! Blagim dobrotnikom Bog obilno plačaj in povernite jim stoterno Jezus, Marija, Jožef! zdaj, v smertni uri in v srečni večnosti.

V nedeljo, prvega majnika, ko se je začela slovesno prva šmarnična pobožnost tukaj, došli so k službi Božji tudi mnogi kristijani razkolne cerkve. Došli so pa tudi šesteri mladenči mahomedci in so prosili č. vr. gospoda župnika za dozvolilo, da smejo iti v cerkev. Dozvolilo se jim je s pogojo, ako se bojo mirno in tiho zadržali. A neki katolik rekel jim je, da morajo „fes.“ rudečo kapo, sneti raz glave, ako hočejo v cerkev iti; znano je, da mahomedcem je „fes“ dovoljen, celo zapovedan na glavi tudi v džamiji (turški božji hiši), pa tudi dovoljen v naših cerkvah, kadar službeno (o vladni službi) pridejo v cerkvo k službi Božji. Oni mladenči na ta opominj niso šli v cerkvo, ampak le do vrat, tu so mirno stali in zanimivo in spoštljivo gledali in slušali službo Božjo v katoliški cerkvi.

Prejšnje čase, o kako so psovali in sovražili kristijane in cerkve kerščanske; niso mogli slušati glasa zvonov, cerkve naše so se ogibali, v stran pljuvali in še več hudega počenjali. Veliko zlo, ako bi kaccemu mahomedcu, osobito v Bosni, prej se bilo reklo: „idi v našo cerkev.“ Sedaj mnogi mahomedci spuštujejo naše cerkve, marsikteri so naklonjeni veri in Cerkvi naši, nekoliko jih pa je, ki se jim cerkev naša in bogoslužje častito, lepo in prijetno zdi

Dosedanji iskreni in skerbni dušni pastir pri sv. Jožefu v Prjedoru so premeščeni na večjo župnijo. Prišli so novi duhovni oskerbnik in nadaljujejo delovanje za duše, cerkev, bogoslužje in cerkvene pobožnosti iskreno in častito. V Banjaluški episkopiji so duhovni oskerbniki — župniki in kapelani — redovni sinovi sv. Frančiška serafinskega; niso cerkveno vmeščeni, zbog tega zamorejo jih po okoliščinah pogosto premeščati.

Blagi verni Slovenci, spominjajte se nas v jugoslavenski Bosni in z milimi darovi naše ubožne cerkve sv. Jožefa, mi se bomo pa Vas spominjali v iskrenih molitvah in priporočilih k sv. Jožefu.

Iz Adrijanopola. 19. maja 1892. Prednica usmiljenih sester piše: Že 4 polne me-~~ce~~ce terpim smertno nevarno bolezen in tukajšni zdravniki ne poznajo boleznin in ne morejo me ozdraviti; in 15. t. m. sem prejela sv. poslednje olje in sem se popolnoma prepustila volji Božji. Zbrala sem tedaj vse svoje moči, da Vam (leže v bolniški postelji) še nekatere verstice preponižno pišem, se skerbno v prid našega misijona priserčno zahvalim in prav lepo prosim, sprejmite me v molitev, da mi bode ojstri Sodnik milostljiv in usmiljen. Priporočen naj je naš ubožni misijon tudi v prihodnje in obljubim, ako mi bo ljubi Bog usmiljen in me v ljube nebesa sprejme, da bodem tudi tam gori za Vas (za dobrotnike) posebej prosila...

Vekomaj serčno-hvaležna

S. Angela Poje,

prednica zagrebških usmiljenih sester
v Adrijanopolu v Turčiji.

Sveti Leonard.

O sveti Leonard! iz visokosti,
Danes premilo v nas se ozri,
S prošnjo pri Bogu ti nas oprosti
Hudega zlega, greha vezí.

Stare francoske sin rodovine
Dičil te vzorni zvišeni stan;
Ti pa dviguješ serce v višine,
Le za ljubezen Božjo si vžgan.

Zvoli Remigi te dijakona,
Oj kako serce tebi gori!
Sluga goreč si cerkve — Sijona,
Rad bi zveličal vse — vse ljudi.

Bliš zaničuješ v kraljevem dvori;
Iščeš ognjeno Kristusu čed,
Moliš v samoti, ojstri pokori,
Zelišča divja tvoja so jed.

Rešil kraljico smerti gotove,
Tisočim vere luč si prižgal,
Čudno svetišča zidal si nove
Malikovavstvo serčno razdjal.

Božja beseda gladko ti teče,
Serca presune terda ko bron,
Hodiš v palače, kočé, in ječe,
Rešiš jetnike čudežno spon.

Starček, med brati poln zasluženja,
Skoraj k Gospodu iti želiš;

Milo zaide luč ti življenja,
Sladko in mirno — v Bogu zaspiš.

Oj sveti Lenard! zri nas v nižave,
Tvoje življenje bodi nam mig,
Da ti sledimo v rajske višave,
Kjer ni solzá več, strasti, verig.

Radoslav.

Najlepši vert.

Čas hití in vse se menja,
Leta v večnost se podé;
Svet zastonj moči napenja,
Tek zapreči, — proč dervé

Pride spomlad. Zalo cvetje
Zveseljuje nam okó;
Komaj javi se poletje,
Berž nam dalo je slovó.

Za poletjem jesen plodna
Meri hitri svoj korak,
Pevec drobni mesta rodna
Žalostno ostavlja vsak.

Listje pada. Veter brije
Čez sternašče in meglé
Merzle po dolinah vije;
Sneg pa beli górhó.

Le poglej, predragi bralec,
Stalnega nič tukaj ni.
Čas begoči je kazalec:
Naglo vse se obleti.

A jaz vem za cvetje zalo,
Kojega ne vzame piš.
Ki nigdár ne bo opalo,
Časa ga ne strese vriš.

Cvetje to goji marljivo
Svete vere slavni vert.
On te vabi ljubeznjivo,
Noč in dan ti je odpert.

V njem je torej cvetje varno,
Diči mlado ž njim sercé,
In življenja ga viharno
Ti nigdár ne stré morjé!

F. Š.

Razgled po svetu.

Rim. Stoletni rojstni dan pokojnega papeža Pija IX, 13. maja, so Rimljani celi dan v množicah hodili iz mesta, na grob tako slavnega in ljubljene papeža Pija IX. Grob je namreč pri sv. Lorencu zunaj mesta, na ktereга so tudi vence pokladali in darovali se je več ss. maš. Zvečer proti ósm so imeli prijazen shod, „Circolo di San-Pietro.“ Podpredsednik odbora za stoletnico Pija IX, komendatore Tolli, je imel lep govor o Piju IX in pričujočih je bilo med drugimi več kardinalov in višjih prelatov papeževnega dvora.

Desetega junija hočejo tudi prekucni svojemu harambušu napraviti neko slovesnost. Ta dan namreč

je 10 lét, odkar je na „Kozjeku“ umerl tako imenovani „vitez“ Garibaldi. Vdeležiti se pač hoče tudi liberalna mladina, kar je namreč take v visokih šolah, in posvetovali so se, kaj bi storili nadro-vitezu na čast? Po dolgem goričevanju so sklenili, da hočejo položiti venec na Garibaldiov grob in da vsak visokošolec bode v ta namen daroval 25 centezičev, kar znaša kacic 20 vinarjev. Pa vsi niso bili zadovoljni, stepli so se liberalni laški petelini; tudi predsednik tega shoda je odlazil s kervavim nosom... Čudno je, da mnogi mladi imajo toliko manj prevdarnosti v glavi, v kolikor višje šole so prikobacali! Škoda, da stariha Garibaldi ne more iz groba vstati, da bi jim zdaj pač povedal, koliko njemu dijaški ali kakoršen koli venec pomaga? Vsak občudovalec naj bi se za kacic 10 minut usedel na Garibaldiovo gomilo ter samega sebe prav resnobno poprašal: „Povej ti meni, ali bi hotel zdaj le-ti biti v Garibaldiovi koži?“ —

Pišejo, da v kratkem hočejo Sv. Oče razglasiti novo encikliko o Krištofu Kolumbu. Okrožnica je menda že dodelana in se tiska v vatikanski tiskarni. Povdarjajo v nji Sv. Oče, da Krištof Kolumb je pri iskanji novega sveta meril posebno na dušno zveličanje poganov prebivajočih po daljnih otocih Oceanovih, ter želel med njimi sv. vero razširjati. — Tudi še drugo encikliko o splošnjem vprašanji menda izdelujejo papež s svojima tajnikoma msgr. Volpinom in msgr. Angeli em. —

„Zato cvetlico“ so baje Sv. Oče to leto odmenili portugalski kraljici in jo bode nuncij msgr. Jakobini z navadnimi slovesnostmi izročil kraljici.

Kardinal Ledohovski, prefekt v Propagandi, je škofom ameriškanskih zedinjenih držav pisal pismo, v katerem graja neko napačno razvado v onih krajih; to namreč, da berž ko je izpraznjen kak škofovski sedež, berž to reč časnikarji v roke vzamejo in začno se v zasebnih in očitnih shodih razprave ter priporočajo in hvalijo eni enega, drugi drugoga kandidata, zopet druge pa v nič devajo. To je, kakor bi se hotle „narodnosti“ v to reč vtikati. To pa se godi zoper vsako pravico kandidate nasvetovati. Pravila za volitev škofov v zedinjenih državah so vstanovljene na cerkvenih zborih v Baltimoru (zlasti v III, 1889.) pod oblastjo apostolskega stola in ne morejo se nikoli in nikakor v prid zasebnikov prestopati. Taka počenjanja so mnogostransko nevarna in škodljiva; kardinal torej priporoča, da naj škofje v inenu Propagande naznanijo in okličejo, da vse take agitacije pri stanovitnosti apostolskega stola ne bodo nič opravile.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva

Nameni za mesec junij (rožnik).

a) Glavni namen:

Razširjanje pobožnosti prese. Serca Jezusovega.

b) Posebni nameni:

1. S. Simeon. Ta in vsaki dan v mescu vse oglašene, pa ne še zaznamnjene ali pa nepričakovane potrebe. Da bi mogla ljubezen Zveličarjevega Serca zoper ljubezni prazni svet.

2. S. Marija Ana od Jezusa. Da bi se moška ralačina goreče vdeleževala Alojzijeve pobožnosti ob Alojzijevih nedeljah. Vsi hudo bolni, posebno nespokorni.

3. S. Klotilda. Francoska dežela. Pospeševavci molitvenega apostolstva. Mašniki in obhajanci. Vazne poskušnje.

4. Binkoštna nedelja in pos. S. Kvirin. Vstanova bratovščine Jezusovega Serca v več srenjah. Srečna zadnja ura.

5. Binkoštna nedelja. S. Bonifacij. Otenje sveta od duha nejevere. Polnost sv. Duha za mašnike. Dva katoliška shoda.

6. Binkoštni ponedeljek. S. Norbert. Serčno spoznavanje sv. vere. Premonstratenski red. Naprave na Dunaju pod varstvom sv. Norberta.

II Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad. in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Lahkomisljen in nehvaležen mlad človek za spoznanje in popoljšanje na priprošnje N. lj. G. in sv. Antona Pad. — Predstojnica nekega cerkv. reda, za ljubo zdravje. — Bli prav serčno priporoča očeta, da bi se na priprošnje Naše lj. Gospé, sv. Jožefa, sv. Antona Pad. popoljšal in spreobrnil. — Neka dvonajziva in zamotana zadeva priporočena v bratovsko molitev, da bi se na priprošnje Naše lj. Gospé presv. Serca, sv. Jožefa in sv. Antona Pad. po pravici rešila. — Zoper neko posebno težo na sercu. — Za srečno prodajo. — Bolna prijateljica priporočena v molitev, da bi na milostne priprošnje Naše lj. Gospé, presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa in sv. Frančiška dosegla zdravje, če je Božja volja. — Neka dobrotnica dijakov iz Št. Vida priporočena v brat. molitev.

Listek za raznoterosti.

Ljubljana Prihodnji četrtek, 2. rožnika, ob osmih bo. sveta maša v nunski cerkvi za ranjce deležnike sv. Detinstva. Deležniki sv. Detinstva, ki so pri tej sv. maši pričujoči, dobé pod navadnimi pogoji popolni odpustek, kateri se more tudi dušam v vseh v prid obrniti.

Ljubljana Birmovanje: 27. maja v Rovtah nad Jesen.; 28. maja v Ratečah pri Kranjski gori; 29. maja v Boh. Belí; 31. maja dop. na Dobravi pri Kropi; 2. junija v Zabnici pri Stari Loki; 3. junija v Ratečah pri Škofji Loki.

V Marijanišču bo prihodnja nedelja, 6. po veliki noči, patronsko obhajanje, namreč Marije Pomočnice kristjanov. Ob 9tih bo slovesna služba z azistenco, pridigo; popoldan pa bo ob 6ih pridiga in peté litanije z blagoslovoma. Obakratí bo tudi darovanje za cerkvene potrebe. — Velika je pomočnica Marija Devica. — tu je zopet lepa prilika, od Boga po nji pomoči sprostiti.

Najden je bil te dni ne daleč od Šenkjavža papirček z 1 gld. in opombo: Tu se pošlje 1 gld. za eno sv. mašo „za srečen izid neke tožbe“ pri altari naše lj. Gospe in sv. Jožefa. — V tolažbo zgubivcu budi povedano, da je poštna roka to reč našla, oddala na dotičnem kraju, in sv. maša je že opravljena. . . . Naj bi bili vsi najdeci in najdice tako pošteni, kakor je bila ta, koliko solz bi se prihranilo!

Sodnji dan bode na levici našel ne le kupe tatov, sleparjev, in goljufov, ampak tudi veliko število priderževavcev najdenih reči zraven onih.

Nemško. Božja pot za sv. Očeta v Fuldo. Blizo petdeset naj slavnih nemških katoličanov je povabilo katoličane na veliko božjo pot k sv. Bonifaciju v Fuldo; 7. rožnika, binkoštni torek, bode v tej slavni stoljnici skupno obhajilo, velika sv. maša in pridiga v imenovani namen za ohranjenje kerščanstva na Nemškem. Vabilo omenja, kako se na visokih šolah že očitno toži Kristus in uči se ostudno grudomolstvo, in brezboštvo se razširja po učilnah, kjer se učitelji in uradniki izobrazujejo in celo v nižje ta gnjus léze. Tisk in slovstvo daleč okrog razširja nevero. S to naučno brezbožnostjo vstric se razširja pa tudi djanska. Pod leskečo kožo kulturnega napredka i. t. d. se po vsih državah razpleta strašna zmešnjava v nrafskem in verskem življenji, ki z veliko silo žuga družbinskemu miru in redu. Sv. Oče so še vedno jetnik v Vatikanu. Hočejo torej moliti za pomoč.

Solnograd 20. majnika 1892. (Poterdilo. Počastim se poterditi, da sem s priserčno hvaležnostjo prejel 13. t. m. poslanih 326 gld. namreč 200 gld. za misijon gobovih na otoku Molokajskem in druge posamezne oddelke za razne misijone (vmes tudi „za razširjanje sv. vere“, kakor tudi 20 gld. „A. M. D. G.“ za solnograško univerzo; žlje Vaše dežele v tem oziru so zlo razveselivne.

Holaus.

Katoličani v novem Jorku. Dva tisuča (2000) katoliških meščanov v Novem Jorku je očitno naznanilo, da pri nobenem tergovstvu ne bodo nič več kupovali, katero v „Newyork Mail and Express“ kaj ponuja. K temu jih je spodbudilo to, ker omenjeni časnik vedno hujska zoper katoliškega nadškofa in katoliško cerkev. — Gerdo je, ako krivoverci in judje psujejo katoliške škofe in katol. Cerkev, še desetkrat gerše in nesramniše je pa, ako to počenjajo kateri izmed katoličanov samih!

Dobrotni darovi.

Za dijaško uizo: Iz Šentvida: dobra roka s posebnim priporočilom 5 gld. — Č. g. župnik Prim. Ribnikar 2 gld. 20 kr. — Č. g. A. K. 1 gld. — A. Š. „ex voto“ 15. — „Za pridne dijake“ 10 gld.

Za sv. Detinstvo: V. č. g. Anton Keržič, profesor, 108 gld. 50 kr. — Č. g. Mihael Arko, kurat v Šturiji, 15 gld.

Za afrikanski misijon: Neimenovan 12 gld.

Za beatificirano S. R. T.: Predvor 15 gld.

Za katol. evanđiljsko v Solnogradu: A. Š. 3 gld.

Za katol. vokalitsko družbo sv. Verhuiki: A. Š. 3 gld.

Za afrik. misijon v „Ugandi“: A. Š. 3 gld.

Za najpotrebnejši misijone: „A. D. M. G.“ 50 gld.

Za ustanovitev stalne in večje rezidence št. jezuitov v Ljubljani namesto sedanjega „provizorja“: A. Š. 5 gld.

Za Dobljuba: A. Š. 2 gld. — Čast. g. Ant. Vonča z Bevk, 4 gld. — Preč. g. župnik zlatom. 5 gld. — Neimen. dobrotnik 5 gld.; drugi 5 frankov v sr.; drugi 2 gld.

Za Božji grob v Jeruzalumu: Brezovec 5 gld.

Za misijon proti g. J. Gatta v Gazi: „A. D. M. G.“ 15 gld.

Za gobe v Japanu: „A. M. D. G.“ 5 gld.

Za cerkev sv. Jožefa v Prjedaru: Neimen. 20 kr.